

خرما وطن؛ خوشطعم و خوشمزه تا پرورش

هفتهنامه‌ی دهقان/تمیم صدیقی، خبرنگار

خرما میوه خوش‌مزه و خوش‌طعم و یکی از میوه‌های خشک و مهم افغانستان به شمار می‌رود. این میوه در ماه رمضان، عید، نوروز، مراسم خوشی، بعضی از غذاها به عنوان شیرینی همراه چای و دیگر چیزهای استفاده می‌گردد. تا حال در برخی از ولایت‌های کشور به شکل وحشی و خودرو این میوه وجود داشته است. اما از چند سال بدین‌سو وزارت زراعت در هفت ولایت نخلستان‌های خرما احداث کرده است و در ولایت‌های ننگرهار و هلمند سر حاصل آمده است و در بازارهای کابل فروخته می‌شود.

ننگرهار

خرما یکی از میوه‌های خوش‌طعم و مقوی و نوپا در افغانستان می‌باشد با وجود شرایط اقلیمی در برخی از ولایت‌های امکان کشت خرما وجود دارد، اما توجه خاص صورت نگرفته وزارت زراعت طی چند سال اخیر بالای میوه خرما در هفت ولایت کشور که سروی شده است، سرمایه‌گذاری کرده است. اما نشانه‌ای از قدیمی بودن این میوه نیز در برخی از ولایت‌ها وجود دارد. ننگرهار یکی از ولایت‌هایی است که بستر مناسب برای کشت و پرورش نخلستان‌های خرما می‌باشد و امسال در حدود ۱۵۰ متریک تن خرما تولید کرده است.

انعام‌الله صافی، رییس زراعت ولایت ننگرهار می‌گوید: «ساحه تحت کشت در ولایت ننگرهار نزدیک به ۶۷ جریب زمین می‌باشد که امسال از همین مقدار به اندازه ۱۵۰ متریک تولید شده است.» آقا صافی در ادامه صحبت‌هایش گفت که خرما نبات مناطق گرم و معتدل بوده در مناطق خشک، بسیار گرم و مناطق که به کمبود آب روبه‌رو است، توافق خوب دارند.

بیش‌تر خرما در ولسوالی‌های بهسود، کامه، گوشته، سرخورد، کوز کنر و مرکز ولایت ننگرهار خرما کشت و تولید می‌شود. آقای متین علاوه کرد که در سال ۲۰۰۸ به تعداد ۱۰ هزار نهال با نژادهای مختلف از طرف کشور امارت متحده عرب به افغانستان کمک شد که در فارم هدهی ولسوالی بهسود ولایت ننگرهار غرس شد و امسال خوش‌بختانه پس از پنج سال حاصل داده است.

غلام سخی یک تن از باغداران قریه قلعه معروف ولسوالی سرخرو و ولایت ننگرهار است. او می‌گوید: «۲۰ جریب باغ میوه‌های مختلف نوع دارم، بر علاوه میوه‌های دیگر، خرما نیز است و نتیجه خوب نیز داده است. فی سیر (هفت کیلو) خرما در وقت برداشت ۵۰۰ افغانی در بازارهای داخلی می‌فروشم. سالانه از طریق فروش خرما در حدود ۵۰۰ هزار افغانی درآمد دارم.»

اتمر یک تن از باغداران ولسوالی گوشته ولایت ننگرهار است. او می‌گوید که علاقه‌مندی مردم به کشت خرما در این ولایت زیاد شده است و دارای پنج جریب می‌باشد که فی کیلو خرما را در بازارهای داخلی به ۱۰۰ افغانی به فروش می‌رساند. او از وزارت زراعت خواست که در قسمت تهیه ادویه‌ی زراعتی با کیفیت برای دهقانان توجه جدی کند.

فراه

ریاست زراعت، ولایت فراه از نخستین حاصل‌دهی نخلستان‌های خرما در این ولایت خبر می‌دهد.

عبدالمنان متین، رییس زراعت ولایت فراه می‌گوید: «ساحه تحت کشت نخلستان‌های خرما در ولایت فراه ۸۰۰ جریب زمین می‌باشد که از سوی مؤسسه خیریه الغرافه ساخته شده است. که امسال پس از پنج سال در حدود دو هزار کیلو خرما از نخلستان‌های خرما به دست آمده است.»

آقای متین افزود که از کشت درختان خرما از زمان‌های قدیم به گونه سنتی و غیر معیاری در این ولایت وجود داشته است. حتا نام یکی از قریه‌ها این ولایت خرما لوق شهرت دارد.

خرما در کل یکی از نباتات گرمسیر بوده که نیاز بیش‌تر به نور خورشید جهت پخته شدن میوه‌اش دارد. همچنین نبات خرما با انواع زمین‌های زراعتی سازگار بوده و در مقابل کم‌آبی نیز مقاوم است.

بیش‌تر از ۸۰ درصد مردم ولایت فراه مصروف زراعت و باغداری‌اند و انار از میوه‌های مشهور آن شمرده می‌شود.

شمار بیش‌تر دهقانان این ولایت مصروف کشت گندم و جوار می‌باشند. در سال‌های اخیر دهقانان این ولایت به کشت سبزی نیز رو آورده‌اند.

باغداران و زمین‌داران ولایت نیمروز از احداث نخلستان‌های جدید خرما در این ولایت ابراز خرسندی و رضایت نموده می‌گویند که ولایت فراه از زمان‌های قدیم به گونه سنتی و درختان خود رو در مناطق مختلف این ولایت وجود داشته است و نتیجه خوب نیز دارد.

محمد نادر یک تن از باغداران قریه رج مرکز ولایت فراه که تازه باغ خرما احداث کرده است. او می‌گوید: «وزارت زراعت برای ما پنج جریب باغ خرما تازه احداث کرده است. تازه نهال‌ها را غرس نموده‌ایم و پس از پنج سال نتیجه خواهد داد. اقلیم فراه برای کشت خرما بسیار مساعد است.»

نور احمد یک تن از زمین‌داران قریه نورزی مرکز ولایت فراه که تازه یک خرما ساخته است. او می‌گوید: «تشکر بسیار زیاد از وزارت زراعت که برای ما پنج جریب باغ خرما احداث کرده است. خرما میوه خوش‌مزه است و از زمانه‌های دور مردم مان به خرما سر کار دارد به گونه خودرو و وحشی روییده بود. برای استفاده خانوادگی مصرف می‌شد، اما حال به گونه مدرن و تجارتي قرار است در ولایت فراه باغ‌های خرما ساخته شود.»

هلمند

ریاست زراعت ولایت هلمند از کشت و رفع حاصل خرما از چند سال بدین‌سو خبر می‌دهد.

محمد اسلم امر امور زراعتی ولایت هلمند می‌گوید: «ساحه تحت کشت خرما در ولایت هلمند به ۵۱ جریب زمین می‌رسد. که سالانه در حدود ۶۵ هزار کیلو خرما به دست می‌آید.»

او افزود که ۲۶ جریب باغ خرما به شکل سنتی از گذشته وجود داشته است و باغداران خرما را به گونه سنتی پرورش می‌دهند و به دست می‌آورند و چندان توجه خاص نداشتن حالا علاقه‌مندی باغداران و زمین‌داران برای غرس درخت خرما زیاد شده است.

مسوولان در وزارت زراعت می‌گویند که امسال نظر به شرایط اقلیمی و محیطی و بستر مناسب برای کشت خرما ۲۵ جریب باغ به شکل مدرن و نو در ولایت هلمند احداث شده است. که حاصلات خرما را بلند می‌برد.

بیش‌تر خرما در ولسوالی‌های نادعلی، مارچه، گرشک، کجکی، ناوه، باگران، موسی‌قلعه تولید می‌شود درخت خرما یک نهال نو پای در افغانستان است و وزارت زراعت تلاش دارد که در هفت ولایت که خوب نتیجه داده است و باغ‌های بیش‌تر در سال‌های آینده احداث کند و سرمایه‌گذاری بیش‌تر روی آن صورت گیرد.

مسوولان در ریاست زراعت ولایت هلمند می‌گویند که خرما میوه خوش‌مزه است. چند سال است که خرما در این ولایت کشت می‌شود و نتیجه خوب نیز داده است. فعلاً بازار داخلی دارد و بیش‌تر نژاد خرما از کشورهای ایران و پاکستان وارد گردیده است. نژادهای خرما شامل ربیعی، زردانه اللگی از مشهورترین نوع خرما وطنی به حساب می‌آید.

ولایت هلمند از جمله ولایات زراعتی است که بیش‌تر از نیم زمین آن هموار است و بخش بیش‌تر آن توسط دریای هلمند آبیاری می‌شود و همچنان کاریزها و چشمه‌ها در هلمند شمالی موقعیت دارد و علاوه بر آن آب‌هوای هلمند نیز برای کشت آن مساعد است. ولایت هلمند علاوه بر زمین‌های زراعتی دشت‌های وسیع نیز دارد که برخی بیش‌تر آن ریگستان‌ها تشکیل کرده، برای سوخت، درخت‌ها و چمرگی، ترخه و دیگر دارد و باغ‌های انار، انگور، زردآلو، آلوچه، شفتالو، بادام و میوه‌های دیگر در آن وجود دارد.

همچنان جوار، گندم، مپلی (بادام زمینی)، رومی، بامیه، ماش سبز و سیاه و زعفران از محصولات مهم زراعتی هلمند محسوب می‌شود و تعداد زیادی از باشندگان این ولایت علاوه بر زراعت مصروف مالداری نیز هستند.